

Sint-Lambertusplein Heverlee

Inspraak- en participatietraject kinderen en jongeren



[in het kader van het subsidiereglement jeugdvriendelijke inrichting van de openbare ruimte van de provincie Vlaams-Brabant.]



In opdracht en in samenwerking van/met

- provincie Vlaams-Brabant - Jeugdbeleid
- stad Leuven (Jeugddienst, dienst welzijn, groendienst)

*Kind & Samenleving vzw.
Nieuwelaan 63
1860 Meise*

Inleiding	4
1. Beschrijving van de bestaande toestand	5
2. Beleving van het plein, (zoals kinderen en ouders die zien)	7
2.1. Aanpak participatiesessies	7
2.2. Beleving van het plein	7
3. Synthese	11
3.1. Kansen en knelpunten per zone	11
3.2. Bijkomende opmerkingen eerste ‘informele’ buurtvergadering	15
4. Ontwerpfase (met kinderen)	18
4.1. Aanpak	18
4.2. Verloop	18
4.3. Aandachtspunten bij de verschillende zones.	19
Bijlage	25

Inleiding

De stad Leuven wenst het Sint-Lambertusplein in Heverlee heraan te leggen. Hierbij was de Jeugddienst van de stad vragende partij om een inspraaktraject uit te voeren in functie van de toekomstige heraanleg van het volledige plein. Dit traject diende zich te richten op kinderen en jongeren.

Via het subsidiereglement “jeugdriendelijke inrichting van de openbare ruimte” van de provincie Vlaams-Brabant werd er een inspraaktraject uitgevoerd. De neerslag van dit traject vindt u in deze bundel.

De opdracht van het inspraaktraject kan in twee fases opgedeeld worden.

Fase 1: Het onderzoek naar de noden en behoeften van kinderen en jongeren. Op basis van enkele participatieacties werd er in eerste instantie gepeild naar de beleving van het plein door de ogen van de kinderen en jongeren. Ook de visie van ouders met kinderen komen aan bod. Op basis van deze bevindingen werden een 10-tal stellingen geformuleerd gericht op een verdere inrichting van het plein.

Fase 2: Op basis van een ontwerpessie met kinderen wordt er verder gewerkt rond het ontwerpen van de speelruimte en het volledige plein. Aan de hand van het maken van maquettes kreeg de inrichting gestalte. Hierbij stond de communicatie tussen de kinderen en de ontwerpster van de stad Leuven centraal.

Procesverloop

Er werd een stuurgroep opgericht om de tussentijdse resultaten te bespreken. Deze stuurgroep kwam een drietal keer samen. De stuurgroep bestond uit volgende gemeentelijke diensten; jeugddienst, dienst welzijn, Groendienst en de bevoegde schepen van jeugd en ruimtelijke ordening. Voor de inspraaksessies met de kinderen werkt er gewerkt met kinderen uit de naburige scholen Sint-Lambertus en de Klare Bron.

Noden en behoeften

- startvergadering – sept 2009
- eerste stuurgroep – okt 2009
- terreininterviews met jongeren en ouders – okt 2009
- inspraaksessies met kinderen uit naburige school – okt 2009
- tweede stuurgroep – nov 2009
- opstellen definitief bouwprogramma – dec 2009
- vergadering met bevoorrechte getuigen uit de buurt (leden van het buurtcomité & parochiecomité) – dec 2010

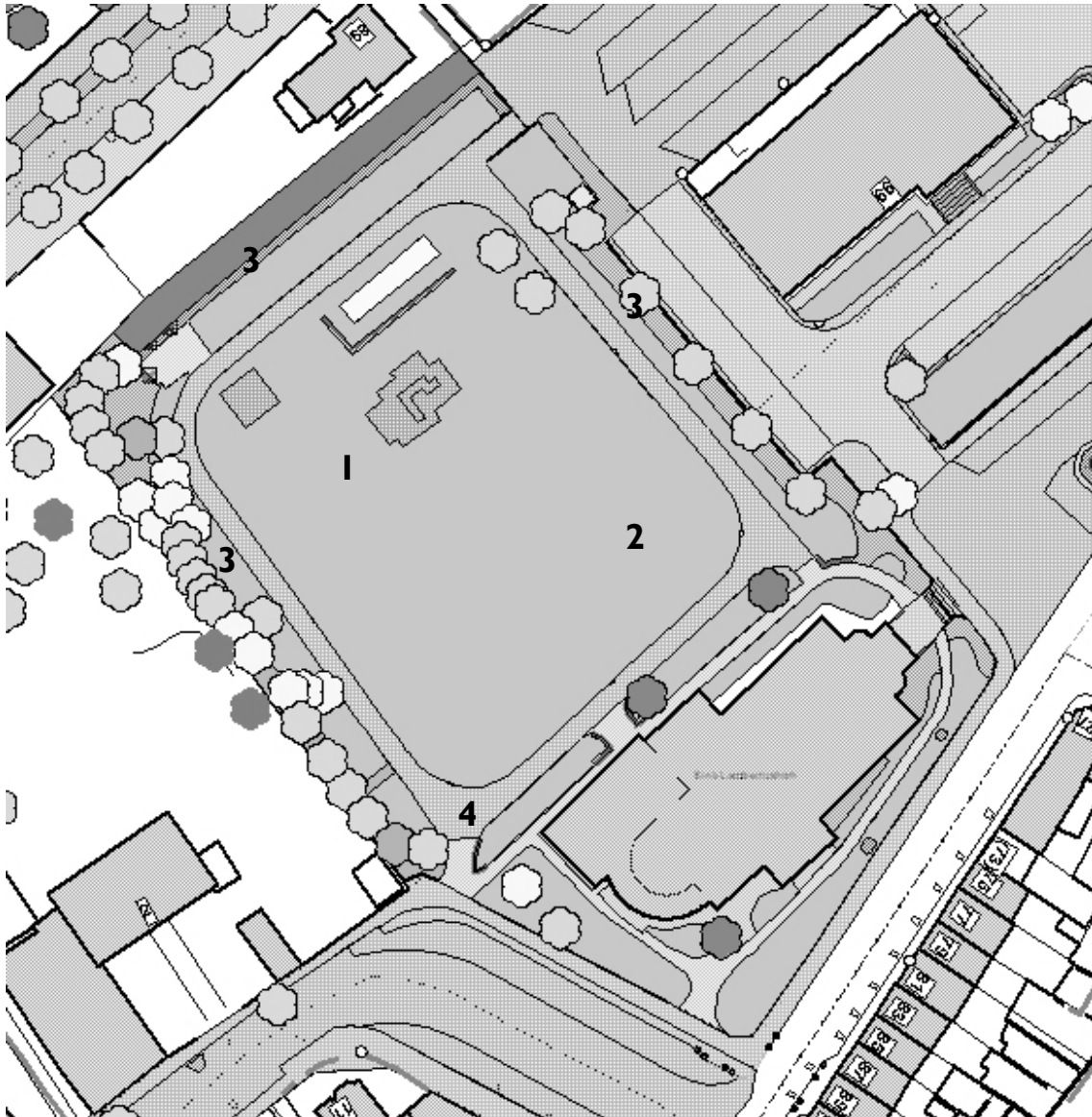
Ontwerpfase

- ontwerpessie met kinderen – feb 2010
- derde stuurgroep – feb 2010
- opmaak ontwerpnota – feb 2010

voorontwerp

- streefdatum om het voorontwerp voor te stellen aan het publiek : najaar 2010

I. Beschrijving van de bestaande toestand



Het Sint-Lambertusplein is gelegen in het centrum van Heverlee net naast de kerk, bibliotheek, academie oud-gemeentehuis. Het plein ligt eerder verdoken achter de kerk. Toch kan het plein getypeerd worden als een buurt- en wijkpleintje met verscheidene kleinschalige speelmogelijkheden. Verschillende zones kunnen binnen dit plein onderscheiden worden.

Een eerste zone (nr 1) is de speelzone in het noordwesten van het plein. Binnen deze zone zijn verschillende speeltoestellen aanwezig. Er is een schommel, ping-pong tafel, wiplank, klimnet, groter combinatietoestel, kleine wipkip en zandbak aanwezig. De verschillende toestellen zijn op een eerder willekeurige manier ingeplant in het bestaande grasveld. Ook een petanqueveld is geïntegreerd op dit plein.



Een tweede zone (nr 2) kan getypeerd worden als groot grasveld. Deze zone neemt meer dan de helft van het plein in beslag. Er is geen verdere inrichting verbonden aan dit grasveld. Ten zuidoosten van het grasveld bevindt zich de kerk van Heverlee (nr 3). De zone rondom de kerk kent een parkachtige inrichting. Het aanwezige groen rondom de kerk kan aanzien worden als kijk- en randgroen.



Een derde zone kan typeren we als rand- en kijkgroen (nr 3). Deze zone bevindt zich aan de randen van het plein. Verschillende bomen en laag struikgewas typeren deze zone. Langsheen deze zone bevinden zich tevens verschillende banken. Er is een zekere verscheidenheid in begroeiing aanwezig binnen deze zone. Het westelijk deel kent verschillende bomen. Het noordelijk deel vooral veel laag struikgewas. Het meer zuidelijke deel (aan de rand van de parking) kent verschillende hoge bomen met daaronder laag struikgewas.



Rondom het plein loopt een verhard wegje (nr.4). Dit wegje verbindt de verschillende zones en wordt tegelijkertijd ook gebruikt als wandel –en fietsroute doorheen het plein. Verschillende zones van het wegje zijn in een slechte staat vanwege de boomwortels die aan de oppervlakte komen.



2. Beleving van het plein, zoals kinderen en ouders die zien.

2.1. Aanpak participatiesessies

Op basis van de participatiesessies op en rond het terrein wordt de beleving van het plein vanuit het standpunt van kinderen en jongeren in kaart gebracht. Tijdens de sessies werd er gezocht naar de rode draad doorheen de verschillende verhalen van de kinderen en de jongeren. Twee soorten inspraaksessies werden uitgevoerd.

Een eerste richtte zich op de scholen de Klare bron en Sint-Lambertus. Samen met leerlingen van het tweede, derde en vijfde leerjaar werden er op het terrein verschillende opdrachtjes uitgevoerd. In het totaal deden er zo'n 70 leerlingen aan mee.

Een tweede inspraaksessie gebeurde aan de hand van terreininterviews op twee woensdagnamiddagen.

De interviews waren hoofdzakelijk gericht op tieners en jongeren, maar ook ouders met kinderen kwamen aan bod.

De resultaten van deze sessies werden besproken in een stuurgroep met verschillende gemeentelijke diensten (jeugddienst, dienst welzijn, schepen van jeugd en ruimtelijke ordening)

2.2. Beleving van het plein

Op basis van de resultaten van de participatieacties werden drie kaarten opgesteld. Elk van deze kaarten kunnen beschouwd worden als een soort belevingskaart per doelgroep.

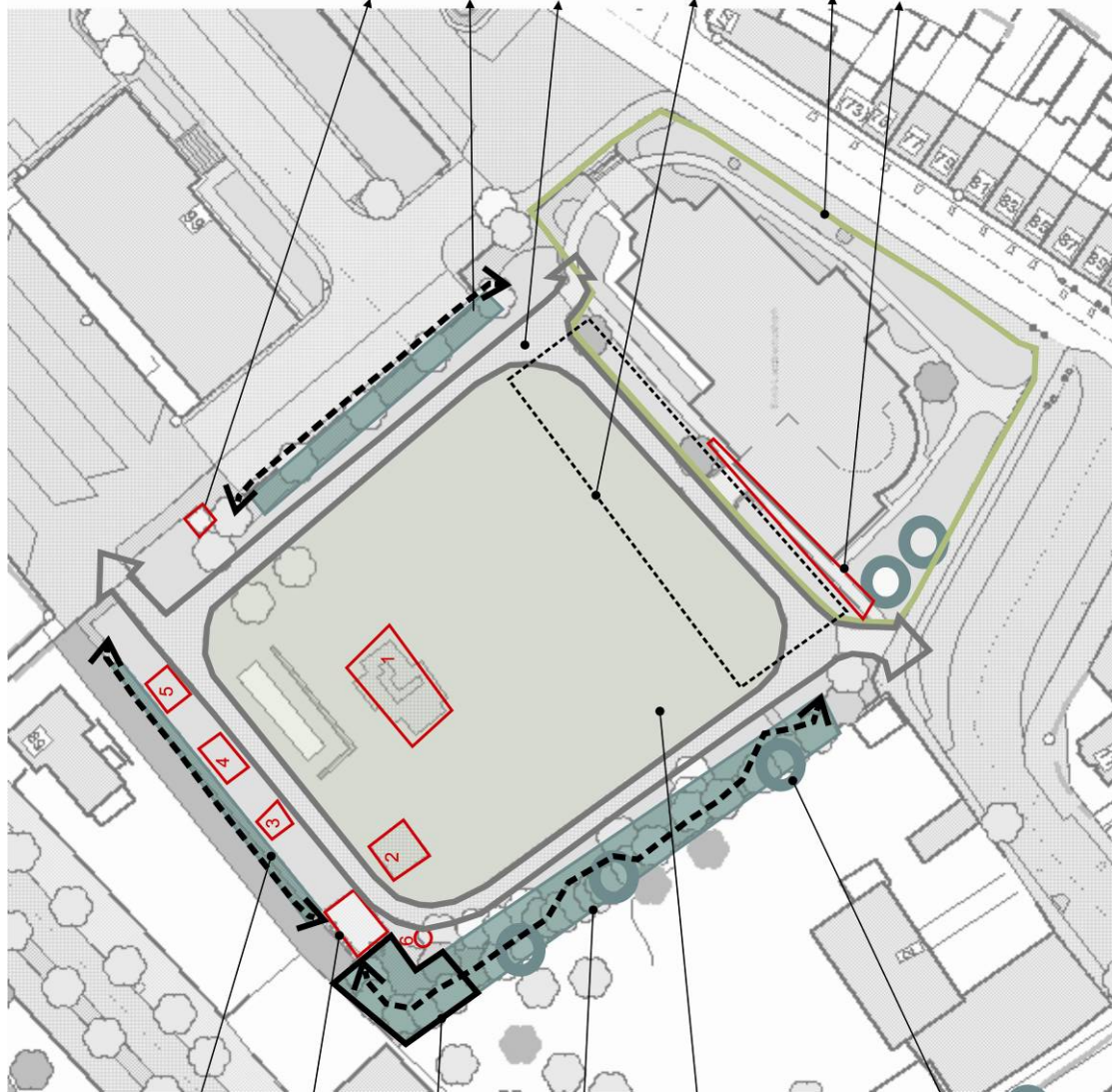
[\[Zie kaart nr.1. belevingskaart kinderen\]](#)

[\[Zie kaart nr.2. belevingskaart jongeren\]](#)

[\[Zie kaart nr.3. belevingskaart ouders met kinderen\]](#)

BELEVINGSKAART KINDEREN

Sint-Lambertusplein
Heverlee



Bosjes achter schommel

Avontuurlijk, veel uitzicht.
Goede verstoppplaats: geheime plek en
looproute, één van de aantrekkelijkste
zones voor de kinderen

Zandbak

Postieve waardering, er kan
geëxperimenteerd worden met
bouwen (kampen en kastelen
bouwen), maar te klein, slecht
gelegen en vaak vuil. Spelen met
zand is voor vele kinderen een
evidente bezigheid

Speelboshokje

Belangrijke schaduwplek en
verstoppzone, een beetje afgelegen
dus ideaal om te verstoppelen.
Deze plek heeft spannende
spelpotenties. De
spookjesschommel (kleine wipkip)
staat er maar alleen bij.

Bosjes langsheen blinde muur:

Avontuurlijk, goede klimbomen,
banken zijn goede rustplaatsen,
zone is goed om met takjes en afval
iets te maken of te verzamelen;
Wordt aanzien als een soort
speelbosje.

Grasveld:

Wordt sterk geapprecieerd om te
voetballen en vrij te spelen. Het
wordt aanzien als een zeer grote
oppervlakte het grasveld loopt tot
aan de valboden van de
speeltoestellen. Voor sommige
meisjes wordt er vaak teveel
gevoetbald. Het spelen op het
grasveld in het meest zuidelijke deel
wordt sterk gehinderd door een grote
aanwezigheid van uitwerpselen van
de honden.

**Verschuilde klimbomen rondom
dit plein, zorgen voor een uitdagend
en inspirerend karakter. De
apenboom (aan de kerk) en de
klimboom met ogen (langsheen de
blinde muur) zijn de belangrijkste.
De zone langsheen de blinde muur
heeft verschillende uitdagende
klimbomen.**

Speeltoestellen

1.combinatietoestel: Vooral het
parcoursachtig karakter en de
verschillende spelcombinaties worden
geapprecieerd.
2.Spinneweb: Veruit een van de
meest geapprecieerde toestellen.
Maar het mag uitdagender en groter
worden.

3.Wipplank: Wordt aanzien als een
leuk toestel, vooral om met
verschillende kinderen tegelijk te
spelen.

4.Schommel: Zeer sterke waardering.
Te weinig van deze toestellen op het
terrein.

5.Ping - Pong tafel: Wordt gebruikt als
tekeningtafel en zitbank
6.klein wipkip appreciatie, maar te
geïsoleerd gelegen.

Hondentoilet

Wordt aanzien als een vuile plek, maar
wordt te weinig gebruikt. Er liggen nog
teveel uitwerpselen verspreid over het
plein.

Struikjes

Avontuurlijke zone wordt sterk
geapprecieerd. Alternatieve looproute
aanwezig op muurtje

Verhard wegje rondom plein

Is noodzakelijk om te fietsen,
sleeuwen en skaten, maar de
boomwortels verstoren vaak het spel.
Enkele kinderen vinden de
boomwortels spannend om over te
fietsen.

Zone waar het spelgedrag

gehinderd wordt door een grote
aanwezigheid van uitwerpselen van
honden.

Groenzone aan de kerk: deze "hiet-
als speelgroen" ontworpen zone in de
rand van het speelterrein wordt vaak
betrokken in het spel en krijgt een
duidelijke waardering.

Informele zitzone in de schaduw en
tegen de muur van de kerk: vooral
door meisjes geapprecieerd.

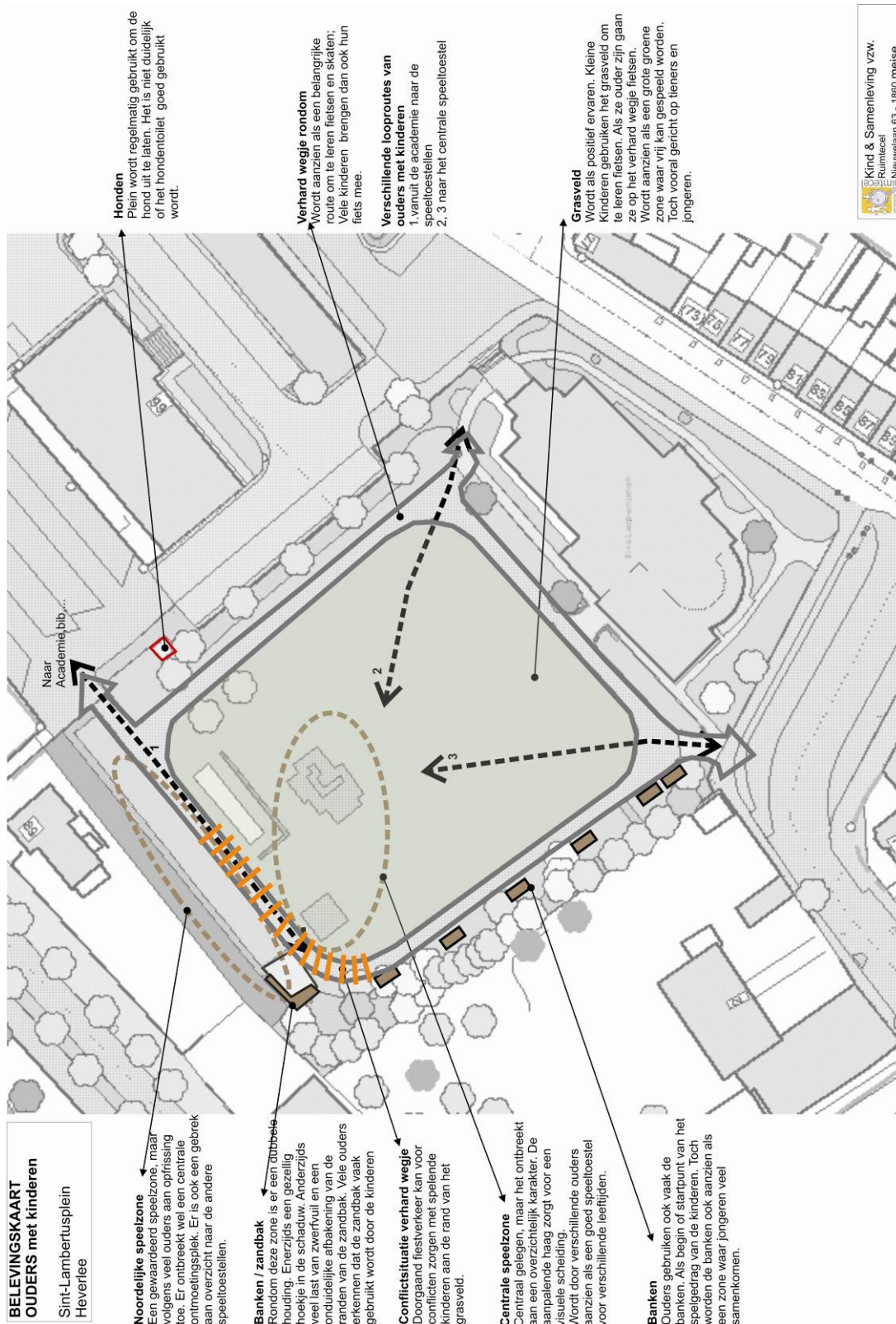
Zonnige zone
Jongeren zitten graag in deze zone, maar er zijn te weinig zitmogelijkheden

Zonnige zone
Jongeren zitten
maar er zijn te v
zitmogelijkheden

Banken als hangplek
Verschillende banken rondom het plein worden gebruikt als zitzone om te chillen, babbelen, rusten,
De jongeren verblijven hier eventjes en gaan dan weer weg.
Jongeren gebruiken vooral de zitbanken, omdat ze uit het zicht zitten en niet gestoord worden.

Grasveld
 Wordt aangeduid als de belangrijkste
 'speelzone voor jongeren'. Vooral om
 te voetballen, te liggen in de zon,
 frisebeën, studeren, picknicken.
 Kan een uitdrukkelijke inrichting
 krijgen volgens de jongeren
 (picknickbanken, goalen...)

Loop-en fietszone
 Verschillende jongeren en tieners komen met de fiets of te voet naar het plein. Ze gebruiken hierbij vaak de noordwestelijk deel van het verhard wegje. (Langsheen de verschillende banken)
 Daarnaast is er ook een wandelroute dwars door het plein. (van de ingang van het plein naar de trapjes)



3. Synthese

[Zie kaart nr.4. kansen en knelpunten]

Op basis van de bevindingen van de kinderen, jongeren en ouders wordt hieronder een synthese geformuleerd. Deze synthese wordt opgesteld en geformuleerd aan de hand van verschillende stellingen. Deze stellingen kunnen als uitgangspunt dienen voor de verdere inrichting van het Sint-Lambertusplein.

Algemeen uitgangspunt.

Uit de verschillende sessies en bevestigingen is duidelijk gebleken dat het plein goed functioneert als buurt- en wijkplein. Het behoud van deze uitstraling lijkt een belangrijke voorwaarde voor de verdere inrichting van het plein. De uitstraling van het nieuwe plein dient aldus verder te bouwen op de bestaande functie van het plein. Namelijk een buurt/wijkgerichte plek met aandacht voor verschillende leeftijden.

3.1.Kansen en knelpunten per zone

1. Het vlakke grasveld

In zijn huidige toestand is het grasveld erg groot voor kinderen. Te groot volgens de kinderen, omdat het tot aan de valbodemplaat van de speeltoestellen loopt. Er kan een mooiere overgang tussen de vlakte en de centrale speeltoestellen gerealiseerd worden. (zie "een overgangszone"). Jongeren zien deze zone als een te behouden zone met bijkomende voorzieningen (pick-nick tafels, voetbaldoelen,...). Voor meisjes is er waarschijnlijk net te weinig te beleven.

Stelling: "Ontwikkelen van een zone (grasveld) voor vrij spel"

- Behoud van een grasveld voor vrij spel.
- Streven naar een verbeterde overgang tussen graszone en speelzone.
- Bijkomende kleinschalige inrichting gekoppeld aan het grasveld (gericht op jongeren en meisjes).
- Weren van hondenuitwerpselen in hoofdzakelijk de zuidelijke zone van het grasveld (zone aan de kerk).

2. De "centrale speeltoestellen zone"

Deze zone wordt beschouwd als een centrale blikvanger, een knooppunt met enkele aanliggende zones:

- de rustige speelzone 'zonnig'.
- De schaduwspelzone avontuur (incl. de bestaande haag).
- De klimbomenzone

De bestaande toestellen in deze zone worden gewaardeerd en worden over het algemeen als te 'behouden' beschouwd (vervangen kan uiteraard, door vergelijkbare constructie):

- spinnenweb
- combinatietoestel
- schommels (het mogen er méér zijn).
- wip

Kinderen geven geen kritiek op de precieze plaatsing van de speeltoestellen (foute inplantingen e.d.). Ouders geven aan dat er soms wel conflictsituaties kunnen ontstaan tussen fietsers en spelende kinderen. Er is tevens niet altijd een duidelijk overzicht van en naar de verschillende speeltoestellen.

Stelling: "Ontwikkelen van een centraal gelegen speeltoestellenzone"

- Er wordt zeker niet gedacht aan spectaculaire uitbreidingen. Enige uitbreiding zou natuurlijk prettig zijn, zeker in een centrale én rustig gelegen plek als deze. Er wordt aangegeven dat er meer toestellen mogen komen, maar niet veel meer.
- Enige uitbreiding in oppervlakte: zie 'overgangszone heuvels speelaanleidingen'.
- Streven naar een centrale ontmoetingsruimte (voor ouders) die de verschillende speelzones met elkaar verbindt.
- Duidelijkere scheiding met verhard pad voor doorgaand verkeer.

3. Schaduw speelzone avontuur

Dit is in de bestaande toestand een verloren hoekje. Hier zit veel meer in. Kinderen waarderen het duidelijke gevoel van zonering, de beschutting en de schaduwmogelijkheid. Het is een plek die voor hen spannende potenties heeft. De zandbak: kinderen vinden een zandbak evident, het hoort er op een voor de hand liggende manier bij. Over de inplanting van de zandbak (huidige of toekomst) hebben ze zich niet uitgesproken. Over de mogelijke vormgeving evenmin.

De haag (die aan de noordwestzijde het terrein afboordt) wordt door de kinderen beschouwd als één van de aantrekkelijkste plekjes van het hele terrein. Met name achter de haag is een doolhof van gangetjes en plekjes waar kinderen allerlei spel ontwikkelen (kampen, huisje spelen, verstoppertje,) Dat deze strook nu ook wordt gebruikt voor wildplassen weten ze, maar dat lijkt niet echt op te wegen tegen de speelkansen.

Stelling : “Behoud van avontuurlijk speelkansen”

- Hetzij natuurlijk ingericht (bestendigen van de bestaande toestand)
- Hetzij formeel ingericht (bijkomende inrichting)
- Zandbak is een evidente speelruimte voor de kinderen.

4. De rustige speelzone zonnig

Dit is een cruciale plek op het speelterrein. De zone vormt een duidelijk ankerpunt. Er is enig gevoel van geborgenheid, visueel contact met het zuidelijk deel van het terrein, en het is een zonnige plek. Noot: de huidige haag van de petanque heeft een tegenstrijdige betekenis: ze zoneert de ruimte (positief), ze vormt een muur die het contact met een flink deel van het terrein wil afsnijden (negatief). Dat laatste werkt voor de kinderen echter maar gedeeltelijk: Ze banen zich een weg doorheen de haag. Ook de petanque lijkt ongelukkig te liggen op looplijnen van kinderen.

Stelling : “Creatie van een zone die geborgenheid biedt”

- Bij voorkeur in de zon gelegen.
- Gericht op informeel en rustig spel en zitmogelijkheden.
- Complementair met de meer uitdagende speelzones

5. Een overgangszone tussen de grotere speeltoestellen en de vlakte

Kinderen menen dat er een gebied kan zijn tussen de grasvlakte en de grote speeltoestellen. Een gebied dat nu veeleer een lege, betekenisloze vlakte is, en het grasveld te groot maakt. Kinderen mikken meer op een speellandschap dat speeltoestellen verbindt (glooiingen, bomen, plekken om verstoppertje te spelen, rustig te zitten, plekken met toestellen, ...). Dat speellandschap zal ook nog wel gazon bevatten, maar veel meer geïntegreerd in een heel landschap. Het is belangrijk dat dit landschap een drager kan zijn van enkele andere toestellen.

Stelling : “bijkomend speellandschap ontwikkelen”

- Streven naar een bijkomend en geïntegreerd speellandschap
- Overgangszone tussen centrale speelplek en grasveld
- Gericht op informeel spel

6. Informeel speelgroen & klimbomen

Vanuit volwassenen oogpunt ziet de hele strook langs de blinde muur er niet bepaald aantrekkelijk of interessant uit. Kinderen zien hier evenwel duidelijke speelkansen. Dit is bij uitstek een plek om in de bomen te klimmen, te klauteren, te verstoppen, enz... Ze behandelen het als het ware als een speelbosje. Hier kan met heel onopvallende ingrepen (natuurlijk aandoende ingrepen) op verder gewerkt worden zodat de speelkwaliteiten van deze plek subtiel onderlijnd worden. De Apenboom (aan de zuidwestelijke kant van de kerk) is een belangrijke klimboom voor kinderen.

Het is tevens opvallend hoe het “niet-ontworpen speelgroen” in de rand van het speelterrein betrokken wordt in het spel en duidelijk gewaardeerd wordt. Ook het groen bij de kerk maakt voor kinderen deel uit van het ‘speelgebied’.

Stelling **“informeel speelgroen en integreren van klimbomen”**

- Herwaardering van deze zone door onopvallende en natuurlijk aandoende ingrepen de speelkwaliteiten te bestendigen.
- behoud van bestaande kwalitatieve klimbomen.

7. Het verhard pad rondom het plein

Het is duidelijk dat het huidige pad rondom het plein een belangrijke functie heeft op het plein. Het rondom rond kunnen fietsen, skaten of skeeleren is een belangrijke activiteit van de kinderen. De verschillende boomwortels zijn voor velen een hindernis in het parcours.

Stelling : **“Streven naar een parcoursachtige weg”**

- Streven naar een parcoursachtige weg rondom het plein (gericht op het leren fietsen, skaten en skeeleren).
- Parcours dient niet gelijk te lopen met de toegangswegen of verbindingswegen doorheen het plein).

8. Zonnekant van het plein

Deze zone wordt vooral gekenmerkt door informeel speelgroen en dient als buffer naar de parking en het hiermee gepaard autoverkeer. Jongeren geven aan dat deze zone in aanmerking kan komen om bijkomende zitmogelijkheden te bieden (in de zon).

Stelling : **“Creatie van een zonnekant”**

- Bijkomende zitmogelijkheden aan de zonnekant.

9. Ontmoetingsruimte voor ouders met kinderen

Momenteel bevindt de ontmoetingsruimte zich langsheen de verschillende speeltoestellen en het verhard wegje ten noorden van het plein. Er is nood aan een meer gestructureerde ontmoetingsruimte met een duidelijk overzicht naar de verschillende speelaanleidingen. En liefst gescheiden van het doorgaand fietsverkeer.

Stelling : **“Nieuwe ontmoetingsruimte voor ouders met kinderen”**

- Streven naar een centrale ontmoetingsruimte voor ouders (en buurtbewoners) die de verschillende speelzones met elkaar verbindt.

10. Bijkomende thema's

Naast de hierboven geformuleerde stellingen zijn er nog enkele thema's die verder verduidelijking nodig hebben. Deze kunnen besproken worden in de volgende ontwerpfasen met de kinderen en de werkvergadering met het buurtcomité/parochieraad.

Geborgenheid

De nood aan plekken die een zeker 'kampeffect' hebben. Kinderen zijn vragende partij voor plekjes met een uitgesproken geborgenheid, plekjes die erom vragen als 'huisje' gebruikt te worden.

Picknicken

Veelvuldige vraag naar picknick banken. Vooral de zone van het grote grasveld komt in aanmerking om bijkomende picknick banken te plaatsen (in welke vorm dan ook).

Hangplekken

Jongeren laten zich niet vastpinnen aan één bepaalde plek. Ze verplaatsen zich gemakkelijk van de ene plek in de stad naar de ander plek. Naast een centrale ontmoetingsruimte die hoofdzakelijk georiënteerd is op de verschillende speelmogelijkheden, dienen er andere zitmogelijkheden verspreid rondom het park geïntegreerd te worden. Een bijkomende zone met afdak is een vaak terugkomende vraag van de jongeren.

Geheime wegjes en plekjes

Kinderen zoeken vaak geheime plekjes en alternatieve wegjes op om te spelen, zich te verstoppen, kampen te bouwen. Dit soort spel is zeer attractief. Op het huidige plein gebeurt dit vooral aan de randen van het plein.

Honden

Honden en het achterlaten van de uitwerpselen belemmeren het spelgedrag ernstig. De zone langsheen de kerk wordt hier het zwaarst onder getroffen.

Er kan gedacht worden aan:

- een grotere hondenloopzone geïntegreerd op het plein
- zoeken naar een nieuwe locatie voor een grote hondenloopzone

Huidige toegangen van het plein

De drie toegangen lijken allemaal een belangrijke toegangspoort te zijn. Dit dient verder bekeken te worden. De toegangen tot het plein kunnen een uitnodigend karakter krijgen.

Voorzieningen

Op het plein is er geen drinkfontein of openbaar urinoir aanwezig. Ook in de buurt bestaan deze voorzieningen niet. Is dit wenselijk voor het plein?

Valbodem - zandbak

Uit de bevragingen blijkt dat de zandbak geapprecieerd wordt als speelstimulans. Zeker voor de allerkleinsten. Het beheer van zo'n zandbak is echter niet altijd evident. Wat zijn hier de mogelijkheden en voor- en nadelen?

Petanquebaan

Is de buurt nog vragende partij om een petanquebaan te voorzien? Of zijn er verenigingen die er gebruik van maken?

3.2.Bijkomende opmerkingen ‘informele’ buurtvergadering

[buurtvergadering 08-12-09]

Tijdens een eerste informele buurtvergadering op 8 december 2010 werden de hierboven beschreven stellingen getoetst aan de buurtbewoners. Het was de bedoeling om een werkvergadering te organiseren met geïnteresseerde buurtbewoners. We wensten de kansen en knelpunten die de kinderen hebben aangeven te toetsen met de kennis van de buurtbewoners. Hieronder volgt hiervan een neerslag.

Algemeen uitgangspunt:

De buurtbewoners vinden dat het een echt buurtpark moet zijn, waar plaats is voor jong en oud. Volgens hen zijn er nauwelijks overlastproblemen. Zeer zelden zorgen jongeren met brommertjes voor wat overlast. Het is wel vuiler dan vroeger (glas, blikjes...) maar de reinigingsdienst komt dagelijks de vuilbakjes leegmaken en ook de groendienst onderhoudt het plein goed. Misschien een optie om meer vuilbakjes te plaatsen. De buurtbewoners houden van een natuurlijke, ecologische look. Het plein wordt vaak gebruikt door buurtbewoners en door de scholen, minder door jeugdbewegingen. Belangrijk is dat het een plein blijft voor alle leeftijden zoals nu het geval is.

Zone 1: Het vlakke grasveld:

Grasveld liefst behouden, fijn om ook te gebruiken bij buurtfeesten. Bovendien wordt het vaak gebruikt voor voetbal, frisbee, vliegeren. Eventueel kunnen er een goal of twee houten stokjes die als goal dienen geplaatst worden, al wordt het gebruik van het veld zo wel beperkter. De voorgestelde zonering van het plein zit wel vrij goed, positief dat grasveld langs de kant van de kerk ligt.

Zone 2: De centrale speeltoestellen zone

Zeker meer schommels voorzien. Deze worden door jong en oud gebruikt en nu is er vaak file om ze te gebruiken. De buurtbewoners zien niet echt een conflictsituatie tussen fietsers op het paadje en spelende kinderen. Het zou goed zijn om meer zitplaatsen te voorzien voor ouders met zicht op de speeltoestellen. Het open zicht naar de verschillende speelmogelijkheden is voor hen heel belangrijk.

Zone 3: Schaduw speelzone avontuur

Buurtbewoners vinden het achter de haag nogal vuil (veel wildplassen), maar erkennen wel dat kinderen er vaak spelen en het geweldig vinden. Zandbak: kinderen zijn er enthousiast over, maar ouders vinden het vies. Ideaal zou zijn als iemand het zou afsluiten. Voorstel: zandbak in de vorm van een arena. Enkel in de zomer kan er dan zand in gedaan worden, in de winter het zand eruit. Als valbodem is boomschors beter dan zand. De wipkip wordt weinig gebruikt en is wat ongelukkig gelegen. Veertoestellen zoals op het speelplein aan de Philipssite zien er veel aantrekkelijker uit.

Zone 4: De rustige speelzone zonnig

De petanquebaan wordt weinig gebruikt en is ook niet ideaal gelegen. De haag er rond belemmert het zicht op de schommels, dus het zou goed zijn als die wegkan. Beter meerdere petanquebanen ofwel geen en beter ergens anders op het plein. Pingpongtafel wordt nauwelijks gebruikt, enkel sporadisch als hangplek.

Zone 5: Overgangszone tussen de grotere speeltoestellen en de vlakke

Buurtbewoners bevestigen dat kinderen graag spelen op heuvels en glooiingen, maar benadrukken toch ook het belang van het open karakter van het grasveld.

Zone 6: Informeel speelgroen en klimbomen

Dit stuk mag zeker avontuurlijker gemaakt worden. Suggestie om de avontuurlijke rand te vergroten. Buurtbewoners denken dan aan klimpalen (zoals op een trimparcours), een boomhut, een tunnel van wilgentakken (zoals in de Appeltuin) of een doolhof met hagen. In de randen van het plein mogen meer uitdagingen voorzien worden. Voorstel om het paadje rond de kerk te asfalteren, zodat er ook rond de kerk gefietst kan worden. Het grasplein aan de kerk is nu wat verloren, voorstel om hier iets te voorzien voor grotere kinderen (10+).

Zone 7. Het verhard pad rondom het plein

Buurtbewoners bevestigen het belang van het paadje, maar geven aan dat het in slechte staat is (boomwortels). Concept is wel zeer goed. Voorstel om het paadje op te splitsen voor fietsers en skaters.

Zone 8. Zonnekant van het plein

Liefst hier meer banken plaatsen. Het zou ook ideaal zijn om picknickbanken te voorzien op het plein.

Zone 9. Ontmoetingsruimte voor ouders met kinderen

De trap die in deze hoek zit, is zeer steil. Mogelijkheid om hier een hekje te plaatsen? Ander voorstel: mogelijkheid onderzoeken om hier een fietsverbinding te maken.

Zone 10. Bijkomende thema's

Geborgenheid: buurtbewoners bevestigen nood aan 'huisjes'plekken en stellen boomhut, tunnels enz. voor.

Picknicken: vraag naar picknickbanken.

Honden: Volgens buurtbewoners vooral aan de kerk veel hondenpoep. Voorstel om palen te voorzien met zakjes. De hondenloopzone wordt nauwelijks gebruikt en zou beter op een andere plaats liggen, alleszins weg van het plein. Huidige toegangen: Meninge wat verdeelt. Enkelen stellen een extra toegang voor die rechtstreeks naar de bibliotheek leidt, anderen vinden dit niet nodig. Toiletvoorziening: er zijn twee toiletten (één aan de bibliotheek en één aan de kerk), misschien een idee om deze meer open te stellen en meer aanduidingen er naartoe te zetten. Heel wat bezoekers weten niet dat die toiletten er zijn. Eventueel kan er een openbaar toilet voorzien worden aan de glasbakken. Buurtbewoners denken dan aan één met een betaalsysteem, is vaak hygiënischer. Drinkfontein: voor de buurtbewoners geen must. Ze stellen zich ook vragen bij de duurzaamheid van vb. waterspeeltuigen. Er wordt ook gedacht aan een basketpaal, maar dan eerder langs de kant van het deelgemeentehuis want geen rechtstreekse omwonenden.

Kansen en knelpunten

Sint-Lambertusplein
Heverlee

1. Het vlakke grasveld
2. De centrale speeltoestellen zone
3. Schaduw speelzone avontuur.
4. De rustige speelzone zonnig.
5. Een overgangszone
6. Informeel speelgroen en klimbomen
7. Het verhard pad
8. Zonnepark van het plein
9. Ontmoetingsruimte ouders met kinderen



4. Ontwerpfase (met kinderen)

4.1. Aanpak

De voorgaande fase richtte zich op het in kaart brengen van *noden en behoeften* van kinderen en jongeren. Ook werden ouders (met kinderen) en buurtbewoners bevroegd. Dit resulteerde in het opstellen van verschillende belevingskaarten en een vlekkenplan. De belevingskaarten geven weer op welke manier de verschillende doelgroepen het plein gebruiken en beleven. Het vlekkenplan is een zoneringskaart die aangeeft op welke manier het plein kan ingedeeld worden. Tevens wordt een mogelijke inrichting aan elke zone gekoppeld. Deze inhoudelijke fase vormde de basis voor de ontwerpfase met kinderen.

De *ontwerpfase* bouwt verder op de resultaten uit de voorgaande fase. Verschillende zones uit het vlekkenplan werden door de kinderen omgezet in ontwerpmatige ideeën. Kinderen konden aan de hand van een maquette verschillende zones van het plein een verder uitwerken.

Tijdens deze ontwerpfase stond de *directe communicatie* tussen enerzijds de kinderen onderling en anderzijds met de *ontwerpster* centraal. Hierdoor konden de verschillende ideeën getoetst worden. Op het einde van de sessie vertelden de kinderen wat ze hadden uitgewerkt en op welke manier hun ontwerp op het plein zou passen. De motivering van de kinderen werd hierdoor duidelijk. Daarnaast zorgde de directe communicatie tussen de ontwerpster en de kinderen voor een belangrijke meerwaarde van deze ontwerpfase met de kinderen. Op verschillende momenten kon zij interveniëren en vragen stellen. Op deze manier kreeg ze een beeld van hoe de kinderen het plein beleven en zouden inrichten.



Kinderen leggen ontwerp uit aan elkaar en aan ontwerpster

4.2. Verloop

De ontwerpfase bestond erin om samen met de kinderen van twee scholen uit Heverlee enkele zones van het Sint-Lambertusplein te ontwerpen. In het totaal werd de ontwerpsessies gehouden met een 40-tal kinderen uit de Sint-Lambertusschool en de Klare bron. Er werd gewerkt in groepjes van vier à vijf kinderen. Op voorhand werden er vier zones op het plein geselecteerd waaruit de kinderen konden kiezen om te ontwerpen. Deze zones werden geselecteerd uit de voorgaande fase.

De volgende zones kwamen in aanmerking:

Zone 1: Een grasveld om te voetballen en te spelen gecombineerd met een grasveld om te fietsen, lopen en skaten.

Zone 2: een speelterrein gecombineerd met een pleintje voor de ouders.

Zone 3: een avontuurlijke speelzone.

Zone 4: een speelzone voor de allerkleinsten.

De kinderen dienen eerst de grondwerken uit werken, dan de groenaanplantingen en als laatste de verschillende speelaanleidingen. Tijdens de ontwerpsessie werd er door de begeleiders en de ontwerpster bijkomende vragen gesteld om zo meer te weten te komen over de motivering van de

ontwerpideeën. Om de kinderen ontwerpideeën aan te rijken werden er verschillende referentiefoto's opgehangen in het ontwerpatelier(zie bijlage). Op het einde van elk ontwerpatelier werden de verschillende maquettes besproken en gezamenlijk geëvalueerd.

4.3. Aandachtspunten bij de verschillende zones.

Algemeen

Het was duidelijk dat een *avontuurlijke speelzone* de grootste voorkeur wegdroeg. Het ontwerpen van een eerder klassieke speelruimte en een avontuurlijke speelruimte liep vaak in elkaar over. Een *parcoursinrichting* kwam regelmatig terug. Kinderen verkiezen om van de ene speelaanleiding naar de ander te kunnen, springen, glijden, klimmen, lopen, . Voor kinderen mag er een verschil zijn tussen speelaanleidingen gericht op *meisjes* en andere meer gericht op *jongens*. Het is niet noodzakelijk om voor beide doelgroepen iets gezamenlijk te willen ontwerpen. Het ergens *rustig* kunnen zitten, weg van het spelen, is een belangrijke voorwaarde. Het voorzien van hutjes, banken, huisjes komen hiervoor in aanmerking.

Opmerkingen bij de ontwerpen van de zone: “Een grasveld om te voetballen en te spelen gecombineerd met een wegje om te fietsen, lopen en skaten.”

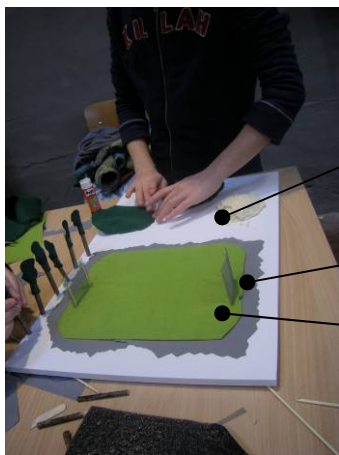
- Kinderen vinden het behoud van het grasveld noodzakelijk en opportuun.
 - o De rand van grasveld mag verder aangekleed worden met boompjes, zitmogelijkheden, hellingen en heuvels om op te lopen.
 - o Het compact houden van een voetbalveld is belangrijk.
 - o Aan de rand van het voetbalveld kunnen andere speel-en sportactiviteiten plaatsvinden.
- Een wegje langsheen het voetbalveld mag een eerder speelse en grillige vorm krijgen.



Spelelementen naast het voetbalveld : wegje, speelaanleidingen, zitmogelijkheden,...

Een kronkelend wegje langsheen speelruimte en voetbalveld

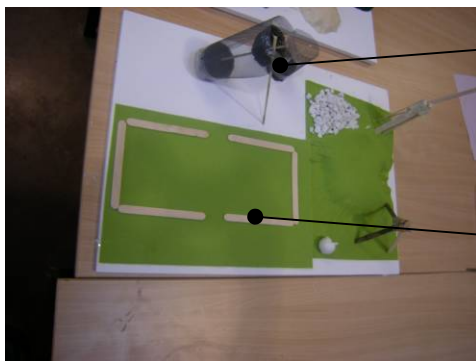
Een compacte voetbalruimte met zitranden en een wegje



Een speelse inrichting (heuvels) naast het voetbalveld

Een wandelwegje rondom het voetbalveld

Een compacte voetbalruimte



Een speelse inrichting (raket om in te kruipen) naast het voetbalveld

Een compacte trapveld met zitranden

Opmerkingen bij de ontwerpen van de zone: “Een speelterrein gecombineerd met een pleintje voor de ouders.”

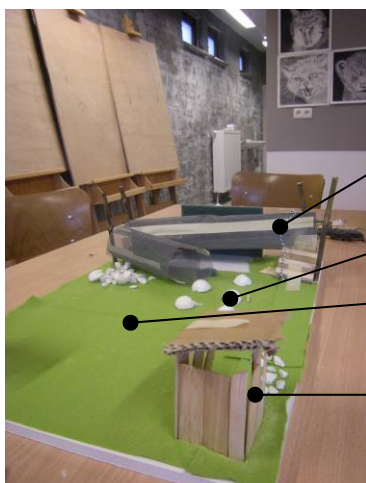
- Een parcoursachtige inrichting is noodzakelijk,
 - Glijden, klimmen, zwieren, lopen van de ene attractie naar de andere zijn belangrijk spelvormen
- Het voorzien van rustige plekjes om te schuilen, samen zitten is wenselijk,
- Deze speelzone mag een centrale rol krijgen op het plein,
 - Deze speelzone kan hét attractie-element zijn van het plein.
 - Het bestaande klimnet kan gebruikt worden als onderdeel van deze speelruimte.
 - Gras draagt de voorkeur als bodembedekking en daar waar nodig eventueel een andere valbrekende bodem. (zand, houtsnippers, tegels,...)
- Het speelterrein mag ontworpen worden met meer meisjesachtige elementen en meer jongensachtige elementen gecombineerd.
- Eerder kleinschalige zitmogelijkheden worden geïntegreerd in het ontwerp.



Speelelementen in de vorm van een olifant.

Zitranden vormen banken

Speelelementen in de vorm van een raket.



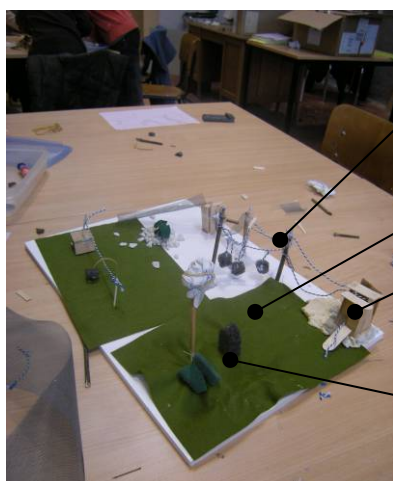
- Speelelementen met een duidelijk concept: een lange buis met klim en loopelementen. Ook te gebruiken als glijbaan
- Stapstenen in het gras , vb rotsblokken, samen vormen ze een parcours
- Ruimte (grasveld) om het bestaande spinnenweb te integreren
- Een hutje om rustig te spelen en te zitten



- Een aantrekkelijk glijbaan
- Zwieren en klimmen onder de glijbaan
- Een zithoek met tafel
- Verschillende hutjes om te zitten, babbelen,....

Opmerkingen bij de ontwerpen van de zone: “Een avontuurlijke speelzone”

- Bij een avontuurlijk speelzone staat vaak het parcoursachtige inrichting voorop.
 - Heuvels, tunnels en constructie om op te klimmen zorgen voor de basisinfrastructuur
 - Zwieren, klimmen en glijden staat voorop.
 - Het spelen, lopen op een verhoogde inrichting staat centraal (vb. loopbruggen, klimrekken, rotsen, heuveltjes,....
- Kinderen kleden de avontuurlijke speelzone aan met groenelementen.
 - Gras draagt de voorkeur als bodembedekking,
 - De bestaande groenstructuur aan de muur van de pastorie komt in aanmerking om verder uit te bouwen tot een avontuurlijke speelzone.
- Hutjes, zithoekjes & rusthoekjes zorgen voor een goede afwisseling van de avontuurlijke speelelementen,



- Een parcoursachtige inrichting met klim, loop en zwierelementen.
- Gras als belangrijkste bodembedekker
- Een huisje als rustpunt
- Een klimboom en ander groen om in te spelen



Een tipi om in te schuilen

Een uitdagende glijbaan als onderdeel van een aaneenschakeling van speelaanleidingen

Een wandelroute op hoogte

Een klimrots met ladder



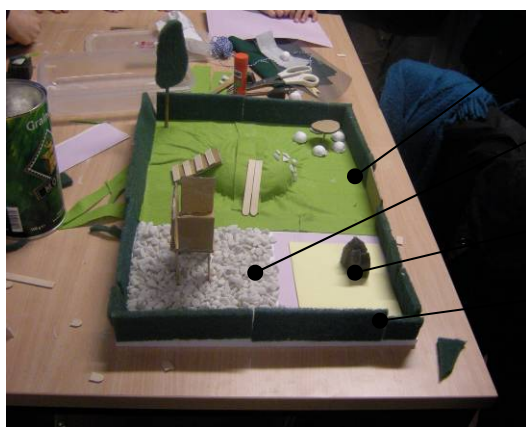
Verschillende klimelementen

Een hutje om rustig te zitten

Gras en struiken als basisstructuur

Opmerkingen bij de ontwerpen van de zone: “een speelzone voor de allerkleinsten”

- Een speelzone voor de allerkleinsten mag een overzichtelijk en netter karakter krijgen.
 - Een aaneenschakeling van verschillende aparte en duidelijke zones (graszone, zandzone, stenige zone)
- Zand wordt beschouwd als een leuk spelelement voor de allerkleinsten
- Kleine ludieke inrichting is wenselijk
 - Kleine heuveltjes geven de speelruimte een aantrekkelijk karakter
 - Zithoeken, huisjes, tafeltjes zorgen voor een knusse sfeer

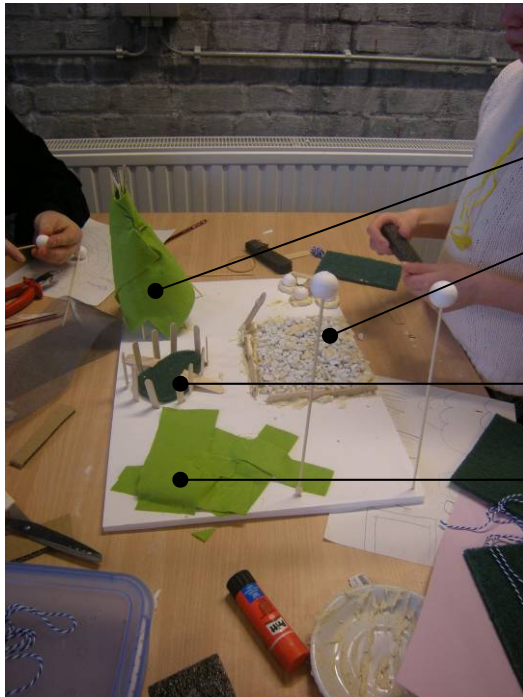


Een graszone met kleinschalige speelelementen : heuvels, zithoekje, loopbruggetjes

Een steentjeszone: een hutje op een steentjeszone waar in de zomer water kan instaan.

Een zandzone met een klein schuilhutje

Een afgebakende speelzone

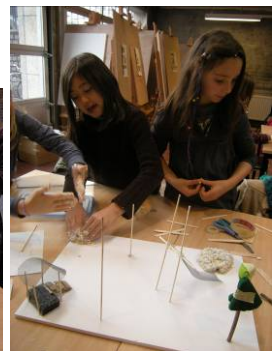
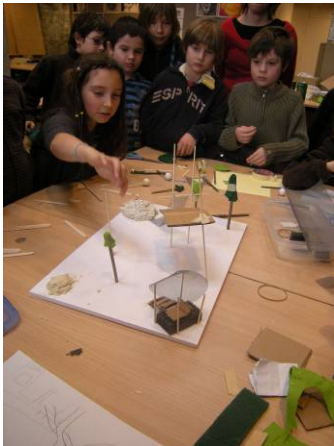


Een tipi om in te zitten, praten, rusten,....

Een afgebakende speelzone met zand

Een trampoline met valbescherming

Een kleine groenzone met heuveltjes



Bijlage

Gebruikte referentiebeelden bij ontwerpssessie



Zone 1

Grasveld om te sporten en te spelen
Een paadje om te fietsen, lopen, skaten.





Zone 2

Speeltuin
en pleintje voor
ouders





Zone 3

Avontuurlijke
speelruimte

Zone 4
Rustige
speelzone in
de zon

